

9.2.2023

Helsingin kaupunginmuseon lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta Rälssintien ja Isonkaivon alueilla Pukinmäessä

HEL 2018-003102 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta Rälssintien ja Isonkaivon alueilla Pukinmäessä. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavanmuutos (kaavaratkaisu) koskee kolmen uuden kerrostalon täydennysrakentamiskokonaisuutta Pukinmäen asemaseudulla. Kaavaratkaisu mahdollistaa täydennysrakentamista ja rakennuskannan uudistamista pääosin 1980- ja 90-luvuilla rakennetulla esikaupunkialueella. Suunnittelualue sijaitsee kahdessa osassa Pukinmäen juna-aseman eteläisellä asemaseudulla. Bockinpuiston viereen suunniteltu täydennysrakentaminen koskee rakentamatta jäänyttä tonttia, jolla on voimassa olevassa asemakaavassa rakennusala päiväkotia varten. Tarpeettomaksi nähdyn päiväkodin rakennusalan paikalle on suunniteltu viisi- ja kuusikerroksista asuinkerrostalotäydennysrakentamista. Isonkaivontien alueelle suunnitellaan täydennysrakentamista pientalotonteilla ja niitä ympäröivillä puisto- ja katualueilla.

Kaupunginmuseo on lausunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1358–000/18, asemakaavan muutos Rälssintien ja Isonkaivon alueilla Pukinmäessä 28.5.2018. Lausunnossaan museo totesi, ettei täydennysrakentamisen ulottaminen Bockinpuistoon ole puisto- ja ympäristön kannalta suotavaa. Rakentaminen kaventaisi Bockinpuistoa, joka muodostettiin puistoksi Pukinmäen kartanoympäristöön kuuluneesta pellostalasta asemakaavan 1986 valmistumisen jälkeen, samalla, kun läheiset asuinkerrostalot Johan Bockin kujan ja Rälssintien varrella rakennettiin 1989–1991.

Ehdotuksessa suunnittelualuetta on pienennetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetystä alkuperäisestä laajasta rajauksesta. Kaavamuutosalue on määritelty etäämmälle Pukinmäen kartanon alueen yhteydessä olevista kulttuuriarvoista: Tykkipatteri 76, Sonaby malm Bocksbacka (Pukinmäki) ja asemakaavalla suojeltu kartanoympäristö.

Kaupunginmuseon kanta

9.2.2023

Asemakaavan suunnittelualueilla ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Rälssintien suunnittelualan välittömässä läheisyydessä, sen itäpuolella, sijaitsee kaksi muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä: Sonaby Malm Bocksbacka Pukinmäki (tunnus muinaisjäännörekisterissä 1000001711), joka on historiallinen kyläpaikka ja Tykkipatteri 76 Pukinmäki (1000013599), joka on ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus. Kummatkin kiinteät muinaisjäännökset on otettu huomioon asemakaavan selostusosiossa, eikä niiden säilyminen vaarannu asemakaavan muutoksessa.

Suunnitteluala sijoittuu osittain kartano- ja tilakeskusten kulttuuriympäristöön ja se rajautuu Pukinmäen kartanoalueeseen, jonka rakennukset on suojeltu ja jossa ympäristö on merkitty säilytettäväksi. Museo toi osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevassa lausunnossaan esiin, että Pukinmäen kartanon rooli kaupunkiympäristössä tulee yhä huomioida, vaikka se onkin enää vaatimaton verrattuna kartanon kukoistuksen aikaan. Kaavamuutoksessa puistoreitistö ja alueelliset kulkuyhteydet säilyvät. Rakennusalat on sijoitettu nykyisten rakennusalojen reunaan ja asemakaavassa määrätään, että liittyminen puistoon tulee toteuttaa saumattomasti. Lisäksi ehdotuksessa on tarkennettu osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa esitettyä suunnittelualan rajasta. Kaupunginmuseo katsoo, että museon esittämät huomiot puisto- ja ympäristön suhteen on otettu kaavoitustyössä riittävässä määrin huomioon.

Johan Bockin kujan ja Rälssintien alue rakennettiin vuonna 1981 järjestetyn suunnittelukilpailun pohjalta. Kilpailun voitti arkkitehtitoimisto Pekka Helin – Tuomo Siitonen ehdotuksellaan Helsingin henki. Alueen matalaa rakentamista perusteltiin Vantaanjokilaakson mittakaavalla ja kartanomiljöön säilymisellä. Asemakaavamuutoksessa ympäristöään korkeampaa viisi- ja kuusikerroksista täydennysrakentamista on perusteltu, sillä että korkeammat rakennukset tuovat uuden kerroksen asemaseudun rakentamiseen ja kaupungistumiseen. Vanha maatalousmaisema kartanomäen ympärillä muuttui voimakkaasti 1980-luvun rakentamisen seurauksena ja näköyhteys kartanolta Vantaanjoelle heikkeni merkittävästi. Museo katsoo, että esitetty täydennysrakentaminen on sopeutettu alueen jo ennestään muutoksia kokeneeseen ja kerrokselliseen rakennettuun ympäristöön. Museo pitää myös kannatettavana, että alueelle ominaiset yhtenäiset ja viihtyisät korttelisisäpihat säilytetään.

Museolla ei ollut aiemmassa lausunnossaan huomautettavaa radan toisella puolella, Isonkaivontien alueella suunnitellun pientalotonteilla ja niitä ympäröivillä puisto- ja katualueilla toteutettavaan täydennysrakentamiseen.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

9.2.2023

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksen ehdotuksesta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566